

Wytyczne American Cancer Society dotyczące wczesnego wykrywania raka piersi, 2012

[American Cancer Society: Breast Cancer: Early Detection, 2012](#)

Wczesna diagnostyka

Celem badań przesiewowych w kierunku raka piersi jest jego wczesne wykrycie przed pojawieniem się pierwszych objawów. Większość lekarzy uważa, że wczesne wykrycie raka piersi może uratować tysiące kobiet każdego roku.

Czynniki ryzyka

Istnieją różne czynniki ryzyka zachorowania na raka piersi. Niektóre czynniki, takie jak wiek czy rasa, nie mogą być kontrolowane. Niektóre z nich są związane z pewnym zachowaniem, takim jak palenie tytoniu, picie alkoholu czy nieodpowiednia dieta. Wyróżnia się także czynniki rakotwórcze związane ze środowiskiem.

Czynniki ryzyka, których nie można zmienić:

- płeć;
- wiek;
- uwarunkowania genetyczne (ok. 5-10% przypadków);
- odziedziczona mutacja w genach BRCA1 i BRCA2;
- historia rodzinna raka piersi;

- rasa (rasa biała jest bardziej podatna na rozwój raka piersi);
- gęsta tkanka piersiowa;
- torbiele, zwłóknienia;
- pojedynczy brodawczak;
- zapalenie sutka;
- rak zrazikowy in situ (nieprawidłowy rozrost komórek wewnątrz gruczołu mlekowego);
- wczesny wiek pierwszej miesiączki;
- ekspozycja na promieniowanie radiacyjne.

Czynniki ryzyka związane ze stylem życia:

- potomstwo (posiadanie więcej potomstwa oraz urodzenie pierwszego dziecka przed 30 r. ż. zmniejsza ryzyko wystąpienia raka piersi);
- antykoncepcja (kobiety przyjmujące doustną antykoncepcję mają większe ryzyko zachorowania na raka piersi);
- terapia hormonalna stosowana u kobiet po menopauzie;
- alkohol;
- nadwaga i otyłość.

Kontrowersyjne czynniki ryzyka:

- dieta i suplementacja witaminowa;
- antyperspiranty;
- biustonosze (istnieją przypuszczenia, że biustonosze utrudniają przepływ limfy przyczyniając się do zachorowania na raka piersi);
- aborcje;
- implanty piersi;

- dym tytoniowy;
- praca w nocy.

Objawy raka piersi:

- guzek lub bezbolesna, twarda masa o nieregularnym kształcie.

Inne możliwe objawy:

- obrzęk całości lub części piersi;
- ból piersi lub sutka;
- zaczerwienienie, pogrubienie sutka.

Zalecenia American Cancer Society dotyczące wczesnego wykrywania raka piersi u kobiet bez objawów:

- kobiety w wieku 40 lat i starsze powinny wykonywać mammografię raz w roku;
- samokontrola piersi jest opcją dla kobiet, począwszy od wieku 20 lat (wszystkie kobiety powinny zostać poinformowane o zaletach i ograniczeniach tej metody);
- kobiety z grupy wysokiego ryzyka powinny mieć wykonywaną mammografię raz w roku.

Wskazówki zapewniające, że pacjentka otrzyma wysokiej jakości badanie mammograficzne:

- certyfikat FDA urządzenia mammograficznego zapewniający jego wysoką jakość;
- w celu zmniejszenia dyskomfortu i zapewnienia prawidłowego obrazu należy unikać badania tydzień przed i w czasie miesiączki;

- w dniu badania nie należy stosować dezodorantów lub antyperspirantów (niektóre z nich zawierają substancje, które mogą zakłócać odczyt na mammografie przez pojawienie się na RTG białych plam).

Rezonans magnetyczny

Rezonans magnetyczny nie jest zalecany jako metoda wykrywania raka piersi, ale powinien być stosowany w konkretnych grupach ryzyka bądź u kobiet, u których jest potrzeba określenia już zdiagnozowanego raka piersi.

Jak badać swoje piersi:

- badanie odbywa się w pozycji leżącej ponieważ, podczas leżenia tkanka piersi rozprzestrzenia się równomiernie na ścianę klatki piersiowej co znacznie ułatwia wykrycie ewentualnych zmian;
- należy stosować koliste ruchy palców w celu zbadania obu piersi;
- należy stosować 3 różne uciski palców począwszy od najłagodszego, umiarkowanego do silnego;
- badanie powinno obejmować ruch w dół i w górę;
- należy stanąć przed lustrem i bacznie obserwować wielkość, kształt, kontur bądź wgłębienie piersi.

USG piersi

USG piersi jest czasami używane do oceny problemów piersi, które zostały wykryte podczas mammografii lub podczas badania fizykalnego. USG piersi nie jest rutynowo stosowane w badaniach przesiewowych. Niektóre badania wykazały, że może być dodatkiem do mammografii u kobiet z gęstą tkanką piersi (co jest trudne do oceny w mammografii). Stosowanie badania ultrasonograficznego w badaniach przesiewowych nie jest zalecane.